

Tredjelandsborgeres mobilitet innad i EU

Denne studien, basert på nasjonale studier fra 21 av de 27 landene som deltar i EMN, omhandler regelverket for tredjelandsborgeres (dvs. personer fra land utenfor EØS) mobilitet mellom medlemsland i EU. Norge bidro ikke til denne studien.

Studien gir en oversikt over EU-retten og nasjonale regler for tredjelandsborgere, undersøker barrierer og utfordringer som påvirker denne typen mobilitet, og forsøker å måle omfanget av flyttinger som skal vare mer enn tre måneder. Mens tredjelandsborgere på samme måte som EU borgere har rett til fri bevegelighet innad i EØS med varighet inntil tre måneder, er det mye strengere regler for å skifte oppholdsland av lengre varighet.

En viktig konklusjon er at det er svært vanskelig å få statistikk for slik mobilitet, og at den statistikken som foreligger fra landene ofte ikke er sammenlignbar. Det samme gjelder også for EU-borgeres migrasjon mellom medlemsland. Det er viktig å gjøre noe med denne situasjonen for å kunne følge konsekvensene av lovutviklingen i EU, der det legges stadig mer til rette for slik mobilitet.

I de landene der statistikk var tilgjengelig, tyder alt på en økning i tredjelandsborgeres mobilitet mellom 2008 og 2012, og at denne økningen prosentvis er større enn økningen i EU-borgeres bevegelighet. Absolutte tall for tredjelandsborgere er fortsatt små, og vesentlig mindre enn for EU-borgere.

EU-retten legger til rette for bevegelighet for visse kategorier tredjelandsborgere: personer som har fått permanent opphold (*long-term residents*), personer med *EU Blue Card*, studenter og forskere. Det enkelte land har likevel et stort handlingsrom når det gjelder å bestemme vilkårene for slik bevegelighet.

Under Direktiv 2003/109/EC må *long term residents* søke om ny oppholdstillatelse i et annet medlemsland (EU-borgere behøver kun å registrere seg). Medlemsstatene kan også bruke arbeidsmarkedsvurderinger og andre krav. Det er likevel enklere for de med permanent opphold i et medlemsland å flytte til et annet EU-land enn for andre fra samme tredjeland.

For *EU Blue Card*-holdere er det også strengere krav enn for EU-borgere. De må ha bodd i det første landet i minst 18 måneder før de kan flytte, og de må søke om et nytt Blue Card. Blue Cards kan også begrenses til å gjelde bare for én bestemt arbeidsgiver.

Bevegelighet for forskere i perioder under 3 måneder er enkelt i tråd med Direktiv 2005/71/EC, men ved lengre opphold kan landene sette begrensninger. Det samme gjelder studenter, og det er svært strenge regler for opphold utover 3 måneder. Under Direktiv 96/71/EC kan arbeidsgivere sende ut ansatte til andre EU-land, men dette praktiseres noe ulikt mellom landene.

Tredjelandsborgere møter ofte følgende barrierer: Arbeidsmarkedsvurderinger, minstelønnskrav, og kompliserte administrative regler for selvstendig næringsdrivende. I tillegg kan tredjelandsborgere ha problemer med få godkjent kvalifikasjoner, og med å få tilgang til sosiale ytelser.

Sammendrag skrevet av Anne Staver (Institutt for samfunnsforskning/EMN NO NCP). Synteserapporten, landrapportene og EMN Inform basert på studien kan lastes ned [her](#).